

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

2018-06-19
Dnr 400-2018:1475

Beslut

efter tematisk kvalitetsgranskning av hem- och
konsumentkunskap vid Bäckagårdsskolan i Malmö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av ämnet hem- och konsumentkunskap. Syftet är att granska om elever i grundskolans årskurs 7–9 får en undervisning i ämnet av god kvalitet. För att bedöma det granskas såväl undervisningens innehåll som undervisningens allmändidaktiska kvaliteter.

Granskningens syfte besvaras genom följande frågeställningar.

1. I vilken utsträckning innehåller undervisningen i hem- och konsumentkunskap de tre kunskapsområden som kursplanen anger?
2. I vilken utsträckning genomförs undervisning i hem- och konsumentkunskap med allmändidaktiska kvaliteter?

Granskningen genomförs i 23 skolor. I urvalet ingår såväl kommunala som fristående skolor belägna i större och mindre kommuner. Bäckagårdsskolan med Malmö kommun som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Bäckagårdsskolan den 14-17 maj 2018. Besöket genomfördes av utredarna Alexander Aleryd och Ulrika Hultberg. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört observationer av undervisningen samt intervjuer med elever, lärare och skolläda.

Varje besökt skola får ett beslut. I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Fakta om Bäckagårdsskolan

Bäckagårdsskolan är en kommunal grundskola med Malmö kommun som huvudman. I skolenheten fanns vid tidpunkten för granskningen 168 elever i årskurserna 7–9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor ansvarar en lärare för undervisningen i hem- och konsumentkunskap för årskurserna 7–9. Läraren saknar lärarlegitimation, men har ett par års erfarenhet av att undervisa i ämnet. Sammanlagt är 118 timmar avsatt för undervisning i ämnet, varav 83 timmar till årskurserna 7–9. Eleverna har 60 minuter undervisning i veckan i helklass under årskurs 7, 120 minuter varannan vecka i halvklass under årskurs 8 och 9.

Betygsstatistiken visar att samtliga elever under de fem senaste läsåren har uppnått betygen E–A. De fem senaste läsåren har flickorna högre genomsnittlig betygspoäng än pojkarna. Läsåret 2016/2017 har flickorna en genomsnittlig betygspoäng på 19,4 i jämförelse med pojkarnas 17,2.

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen planeras och bedrivs utifrån kursplanen

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hem- och konsumentkunskap planeras och genomförs så att de kunskapsområden som anges i kursplanen till stora delar omfattas av undervisningen. Granskningen visar dock att kunskapsområdet *Miljö och livsstil* behandlas på ett sätt som innebär att

varken lärarens eller elevernas praktiska handlande motsvarar det teoretiska innehållet inom området.

Granskningen visar vidare att planeringar och genomförande av undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla de ämnesspecifika förmågorna.

Undervisningen bedrivs med allmändidaktiska kvaliteter

Skolinspektionen bedömer att undervisningens allmändidaktiska kvaliteter fungerar i vissa avseenden men behöver utvecklas i flera andra avseenden. Granskningen visar att undervisningen bedrivs i en trygg miljö och att läraren arbetar för att skapa en stödjande och uppmuntrande miljö. Undervisningen omfattar såväl praktiska som teoretiska inslag. De tre ämnesperspektiven hälsa, ekonomi och miljö finns med som inslag i undervisningen och eleverna ges möjlighet att utveckla de ämnesspecifika förmågorna. I denna arbetsprocess bör dock undervisningen utvecklas så att den innehåller uppföljning, återkoppling och reflektion över lärandet.

Undervisningen kan vidare utvecklas så att den präglas av individanpassning, variation och utmaningar. Det finns vissa inslag där eleverna tydligt ges möjlighet till detta, till exempel att de kan välja olika recept med olika svårighetsgrad. Men det kan bli tydligare för eleverna att kreativitet uppmuntras även i mer styrda uppgifter och att eleverna exempelvis ges möjlighet att själva söka lösningar då problem uppstår.

Granskningen visar att undervisningen i högre utsträckning behöver struktureras och planeras för att säkerställa att eleverna stimuleras att vara aktiva.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Undervisningen behöver genomföras så att den behandlar kunskapsområdet miljö och livsstil

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte ger eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om, eller ges möjlighet att reflektera över innehållspunkten *Hur man kan hushålla med och ta vara på livsmedel och andra förbrukningsvaror i hemmet*. Kunskapsområdet miljö finns med i planeringen och har delvis tagits upp med eleverna. Granskningen visar dock att läraren inte ser till att kunskapsområdet efterlevs i genomförandet av undervisningen då lärare och elever inte hushåller och tar till vara på livsmedel. Exempelvis sker diskning under rinnande vatten, matrester kastas i papperskorgen och ytor rengörs med pappershanddukar. Vidare beräknas inte heller måltiderna för rätt antal elever vilket genererar både matsvinn och att eleverna inte utvecklar ett praktiskt kunnande om att hushålla med resurser. Centralt för ämnet hem- och konsumentkunskap är att det är ett processämne som kännetecknas av kunskap i handling där teori och praktik förenas. Det är viktigt att eleverna i undervisningen ges möjlighet att reflektera över och använda sina tidigare erfarenheter för att lösa situationer som uppstår.

- Undervisningen behöver utvecklas så att den har ett synligt pedagogiskt ledarskap samt tydlighet i mål, innehåll och struktur.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte har ett synligt pedagogiskt ledarskap.

Granskningen visar att läraren i ökad omfattning behöver fånga upp elever som ägnar sig åt annat än

undervisningen och att styra rollfördelningen och arbetsprocesserna när eleverna är överksamma. Läraren behöver därför planera och strukturera undervisningen så att det alltid finns uppgifter att arbeta med för eleverna. Vid de observerade lektionerna var flera elever passiva under långa perioder utan att läraren uppmärksammar detta och uppmuntrar dessa elever att delta i arbetsuppgifterna.. Läraren följer inte heller upp ett oönskat beteende, exempelvis när elever använder mobiltelefoner under lektionerna.

Skolinspektionen bedömer vidare att det inte finns en tydlighet i målsättning för eleverna. Granskningen visar att eleverna inte fått ta del av någon övergripande planering och eleverna enbart i slutet av varje lektion får veta vad de ska göra vid nästföljande lektion. Läraren har skapat en övergripande planering men eleverna har inte tagit del av den.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 19 december 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Ange aktuell skolenhet och aktuellt diarienummer i ärendemeningen i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Sundkvist

Maria Sundkvist
Avdelningschef
Signerat av: Maria Sundkvist

X Alexander Aleryd

Alexander Aleryd
Utreddare
Signerat av: Alexander Aleryd

Se Bilaga 1 Författningsstöd

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/hem--och-konsumentkunskap/>